

Prezentare generala a operei Hanu-Ancutei scrisa de Mihail Sadoveanu - a patra parte

Potrivit lui Nicolae Manolescu (Sadoveanu sau utopia cartii), mult mai semnificativa pentru efectul mitizarii faptelor relatate este insa tendinta contrara celei analizate pana acum, si anume tendinta actualizarii intamplarilor, in sprijinul careia autorul recurge la alte strategii narrative. El sugereaza, ba chiar de cateva ori semnaleaza direct, prezenta la han a naratorului auctorial devenit astfel contemporan cu eroii povestitorii ("Trebuie sa stiti dumneavoastră..." - se adreseaza acesta protocolar cititorului fictiv, respectand conventia epica a oralitatii, specifica povestirii). In al doilea rand, relatarea fiind la persoana I, fiecare narator isi asuma rolul de protagonist, martor sau "colportor" al istoriei narate care se transforma astfel in experienta traiata. In al treilea rand, textul ofera detalii care permit identificarea aproximativa a perioadei istorice cand are loc intalnirea de la han, si anume prima jumata a secolului al XIX-lea: comisul Ionita isi istoriseste intalnirile cu Mihail Sturza, domn al Moldovei intre 1834 - 1849, negustorul Damian Cristisor marturiseste ca s-a nascut in 1814, iar Zaharia Fantanarul relateaza despre intelegerea pe care a stabilit-o candva cu Voda Scarlat Calimah (1812 - 1819).

Conjugarea acestor doua tendinte contrare ale nararii, cea dintai de arhaicizare a intamplarilor, cealalta de actualizare a lor, conduce la relativizarea timpului in povestire, produsa concomitent cu subiectivizarea perspectivei.

Se suprapun trei axe temporale, creand durata nedeterminata caracteristica, la origine, narratiunii orale: timpul autorului, timpul naratorilor si timpul evenimentelor narate. Timpul autorului (timpul din discurs) are caracter unidi-mensional; timpul evenimentelor narate (timpul din istorie) este, in schimb, pluridimensional (cosmic, mitic, legendar, istoric, psihologic).

Confundarea celor trei planuri temporale intr-o durata nedeterminata (definitie a timpului mitic) este posibila prin unicitatea si continuitatea spatiului narrativ: hanul are functia "coagulanta" de "pivot epic" sau de "raspantie a succesivelor desfasurari narrative" (Sergiu Pavel Dan, op. cit.) Pe de o parte, autorul isi subliniaza prezența printre oaspetii de la han; pe de alta parte, naratorii se referă la han ca loc al povestilor, dar și la intamplarilor povestite. La han l-a întâlnit în tinerete comisul Ionita pe Voda Mihalache Sturza, crezând initial că este un simplu boier; în apropierea hanului a avut loc înfruntarea dintre Nastasa Bolomir și nevasta-i necredincioasa, însotita de ibovnic, după ce tinerii indragostiti fuseseră avertizați de primejdile de catre Ifrim Zodierul, tatal lui mos Leunte, acesta din urma povestind intamplarea din perspectiva martorului; tot la han a poposit în tinerete capitanul de mazili Neculai Isac și a trait aproape de han, la, fantana dintre plopi".